

ת"פ 34021/05/11 - המאשימה, : מדינת ישראל נגד הנאשם, : מרואן חאג'

בית משפט השלום באילת

ת"פ 34021-05-11 מדינת ישראל נ' חאג'
בפני כב' השופט יוסי טופף

המאשימה: מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד עדתו

- נגד -

הנאשם: מרואן חאג'

ע"י ב"כ עו"ד דביאת עלאא

הכרעת דין

בפתח הדברים, אציין כי מצאתי לזכות את הנאשם מעבירת פגיעה בערך טבע מוגן ולזכותו מחמת הספק מעבירת החזקת ערך טבע מוגן.

כתב האישום ותשובת הנאשם

1. הנאשם הועמד לדין, בגין עבירה של פגיעה בערך טבע מוגן, לפי סעיפים 33(ג) ו-57(א) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998 (להלן: "**חוק גנים לאומיים**") ותקנה 3(א) לתקנות גנים לאומיים ושמורת הטבע (איסור פגיעה בערכי טבע מוגנים), התשמ"ד-1983 (להלן: "**תקנות גנים לאומיים**"); ובעבירה של החזקת ערך טבע מוגן לפי סעיפים 33(ד) ו-57(א) לחוק גנים לאומיים ותקנה 2(א) לתקנות גנים לאומיים.

2. בהתאם לכתב האישום, בתאריך 19.7.2010 סמוך לשעה 15:30, דג הנאשם דגים מסוג דפדוף הפסים וטווסון, בחוף "תור ים" באילת. בנוסף, נטען כי באוהל של הנאשם נמצאה ציידנית ובתוכה 25 דגים מסוג דפדוף הפסים וטווסון, אותם דג הנאשם ללא היתר (להלן: "הדגים").

צוין כי דג מסוג דפדוף הפסים משתייך למשפחת השוניתיים, ודג מסוג טווסון משתייך למשפחת השפתניים והינם ערכי טבע מוגנים.

3. הנאשם אישר כי נכח בחוף "תור ים" באילת במועד המצוין בכתב האישום, אך לטענתו לא דג את אותם דגים המצוינים בכתב האישום, אלא דגים אחרים, בשעה אחרת באותו היום. הנאשם טען כי האוהל הנזכר אינו אוהל השייך לו, אלא אוהל שהקימה העירייה במקום והוא רק עשה בו שימוש כמו גם באוהלים נוספים שהביא עמו. הנאשם הכחיש כל קשר לציידנית בה נמצאו הדגים וטען כי במקום נכח דייג אחר, אשר אצלו מצאו הפקחים סל ובו דגים.

תמצית פרשת התביעה

4. מטעם המאשימה נשמעו עדויותיהם של שני פקחים: ה"ה עמרי זליגמן (להלן: "זליגמן") וזיו נדר (להלן: "נדר"); מנהל שמורת האלמוגים ברשות הטבע והגנים, מר אבי גדליה (להלן: "גדליה") ומומחה במדעי הים ואקולוג במפרץ אילת ברשות הטבע והגנים, ד"ר אסף זבולוני (להלן: "ד"ר זבולוני").

5. זליגמן, אשר שימש במועד הרלוונטי כמ"מ פקח בשמורה באילת, סיפר בעדותו כי נשלח למקום על ידי גדליה, מנהל השמורה, בעקבות דיווח אודות דייג אסור של דגים מוגנים. זליגמן סיפר כי בהגיעו למקום זיהה על המזח דייג שתפס דג מוגן מסוג דפדוף הפסים ולאחר מכן שחרר אותו חזרה למים. בקרבת מקום, תחת הגשר, נצפה סל רשת קטן קשור למזח ובתוכו מספר דגים מאותו הסוג. באותה עת, הגיע אל המזח הנאשם אשר שחה קודם לכן בים. זליגמן ציין כי שוחח עם השניים על האיסור של דייג דגים מוגנים (כך גם עולה מדו"ח הפעולה של העד, ת/1). השניים שללו קשר לסל הדגים. זליגמן מסר כי דיווח בטלפון לגדליה על אשר ראה וזה מסר לו שלפי הדיווח שהתקבל, האדם שיצא מהמים הוא האדם שדג את הדגים המוגנים ולא האדם שעל המזח. לבקשת זליגמן, כך בעדותו, הצטרף אליו נדר כתגבור, והשניים פנו לנאשם, אשר שתה בירה על החוף, באזור שיש שם סוכה ואוהל, והודיעו לו שהוא חשוד בדיג של דגים מוגנים. לדבריו, הנאשם היה עצבני, חסר סבלנות, לא שיתף פעולה וסירב להתלוות לנדר כדי לא להשאיר את בני משפחתו לבדם, ועל כן נגבתה ממנו הודעה ברכב. במקום הגיע גדליה וביקש מהנאשם להתלוות אליו לסריקה בכליו באוהל בו ישב. זליגמן סיפר כי הוא עצמו התלווה לסריקה בסוכה, שם פגשו באשת הנאשם וילדיהם, כשהם לבדם בסוכה, ובמקום נמצאה ציידנית, תחת ערימת קרטונים, ובתוכה דגים מוגנים, מהם לפחות 20 דגים מסוג דפדוף הפסים וסוגים נוספים. זליגמן פרש את הדגים על גבי קרטון וצילמם (ת/2). בחקירתו הנגדית נשאל זליגמן האם היו עוד אנשים באזור, מלבד הדייג והנאשם והשיב: "היו אנשים בודדים".

6. גדליה, אשר שימש במועד הרלוונטי כמנהל שמורת האלמוגים וכמי שהופקד על אכיפת חוק הגנים הלאומיים ושמורות הטבע, מסר בעדותו כי קיבל טלפון מאישה שביקשה להישאר בעילום שם ומסרה שהיא נמצאת בחוף תור ים ויש במקום אדם שדג דגים מוגנים ומסרה את תיאורו ומקום הימצאו. לדבריו, הוא ביקש מהפקח זליגמן להגיע למקום ולטפל באירוע ולאחר מכן שלח למקום גם את הפקח נדר כדי לסייע לו. גדליה ציין שהגברת שהתלוננה, התקשרה אליו פעם נוספת ומסרה לו שהאדם שעמו משוחח זליגמן הוא החשוד שאותו היא ראתה דג דגים מוגנים. לדבריו, המפקחים מסרו לו "שהם מצאו סל רשת עם דגים מוגנים בפנים מול האוהל והסככה של החשוד שאליו הם הגיעו". עם זאת, הודיעו לו שהם נקלעו למבוי סתום בטיפול בשל חוסר שיתוף פעולה מצד החשוד ועל כן החליט להגיע בעצמו למקום. גדליה העיד כי בהגיעו למקום ערך חיפוש בכליו של הנאשם, באוהל ובסככה, בליווי הנאשם והפקח זליגמן. נמסר כי באוהל שהתה אשת הנאשם שעסקה בבישול. בחיפוש במקום נמצאה צידנית, מתחת לקופסה של אשפה, ובה היו כ-25 דגים מוגנים מסוג דפדוף הפסים וטווסון. גדליה מסר כי הנאשם הכחיש שהאוהל שייך לו, על אף שהקדים לתן הסכמתו לחיפוש במקום. גדליה ציין כי גם אשת הנאשם שללה קשר לדגים.

7. נדר, אשר שימש במועד הרלוונטי כפקח בשמורת האלמוגים וכאחראי חקירות במחוז אילת, סיפר בעדותו כי נשלח לחוף תור-הים על ידי גדליה, כדי לסייע לזליגמן. כשהגיע למקום, מסר לו זליגמן שהנאשם הוא החשוד בדיג ובהחזקה של דגים מוגנים, היות ויש אדם שדיווח שצפה בו תופס דגים מסוג דפדוף הפסים (הדברים אף צוינו בדו"ח הפעולה שערך, ת/4). נדר ציין כי ניגש אל הנאשם, הציג עצמו ומסר לו במה הוא חשוד, וביקש ממנו להתלוות אליו למשרד לחקירה. הנאשם מיאן לעזוב את משפחתו לבדה ולכן החקירה התבצעה ברכב הפיקוח.

8. ד"ר זבולוני, אקולוג מפרץ אילת מטעם רשות הטבע והגנים, ערך חוות דעת מומחה (ת/6). מחוות דעתו עולה, בין היתר, כי הפקחים זיהו אדם שדג באופן בלתי חוקי דגים מוגנים באמצעות חכה באזור מעגן הסירות "תור-ים" באילת. ד"ר זבולוני עמד בחוות דעתו על החשיבות בשמירה על אוכלוסיות הדגים מהסוגים שנתפסו והנזקים שעלולים להיגרם לאוכלוסיית הדגה ולפגיעה עקיפה במערכת האקולוגית לה הם שייכים ולשונית האלמוגים. ד"ר זבולוני אישר בחקירתו הנגדית, שלצורך זיהוי סוג הדגים הסתמך על דברי הפקחים וגדליה ומהתמונה של הדגים (ת/2).

תמצית פרשת ההגנה

9. מטעם ההגנה נשמעו עדויותיהם של הנאשם, רעייתו הגב' מנאל חאג' ומר אברהם ביטון, העוסק בהפעלת אטרקציות ימיות על המזח בחוף (להלן: "ביטון").

10. הנאשם מסר בעדותו כי במועד האמור הגיע עם בני משפחתו, אשתו ושני ילדיהם, לנפוש בחוף תור ים באילת, ולצורך כך הביאו עימם שני אוהלים. לדבריו, בחוף היו מספר אוהלים וכן סוכה, אליה התחבר עמוד 3

עם אוהליו. לדבריו, מדובר בסוכה פתוחה, בשטח של כ- 4X2.5 מטר, בתוכה ספות, שולחן, כסאות ומנגל - קשורים בשרשראות, וכל אחד יכול להיכנס אליה ולעשות בה שימוש. הנאשם מסר כי ביום האירוע היה דייג על המזח. הוא עצמו שחה בים. למקום הגיע רכב של השמורה לכיוון הדייג, אשר הוציא באותו רגע דג צבעוני מהים וזרק אותו חזרה למים ואז הפקח הרים את החבל שהיה ליד הדייג וחשף רשת שהכילה דגים. הנאשם ציין שהוא עצמו יצא מהמים ושמע את הפקח שואל את הדייג האם הרשת והדגים שייכים לו והדייג השיב בשלילה. הפקח הסביר להם מה מותר ומה אסור בדיג והלך לדרכו עם סל הדגים.

בהמשך, כך לפי עדותו, הגיע פקח נוסף והם החלו לתשאל אותו לגבי דיג דגים, גבו ממנו הודעה ובהמשך ביקשו לערוך חיפוש באוהלים. לדבריו, המפקחים בדקו בשני האוהלים ולא מצאו דגים ולאחר מכן ערכו חיפוש בסוכה בנוכחות בני משפחתו, בהעדרו, שכן הוא עצמו נותר ברכב בו גבו ממנו הודעה. לאחר שהפקחים סיימו את החיפוש, הם שבו לרכב בו שהה עם הפקח שגבה ממנו את ההודעה ואמרו לו: "תפסיק את העדות ותרשום לו דו"ח ברירת קנס". הנאשם ציין בעדותו כי אכן עשה שימוש באותה סוכה, אך לדבריו מדובר בסוכה פתוחה לציבור והוא לא היחיד שעשה בה שימוש אף לא ישב שם כל היום וציין כי היו מספר צעירים שישבו בלילה בסוכה. הנאשם אישר שילדיו דגו דגים בעזרת חכות, אך לא מהסוג הצבעוני המוגן. לאחר אותו היום, כך מסר הנאשם, הוא שלח מכתב לשמורת הטבע וביקש את ביטול הדו"ח היות ולא דג את אותם דגים והם אף לא נמצאו בסוכה השייכת שלו.

11. אשת נאשם, גב' מנאל חאג', סיפרה בעדותה כי בתאריך 19.7.2010 שהתה בחוף באילת עם ילדיהם. לדבריה, היה יום קיץ והרבה אנשים היו בחוף, משפחות עם ילדיהם. העדה נשאלה של מי האוהל והשיבה שלהם היו שני אוהלים והאוהל הקדמי הפתוח אינו שלהם. העדה מסרה כי לא הייתה מעורה במתרחש, אלא רק שמעה ויכוחים על הדגים, ולא ידעה לומר על תכולת הצידינית בה נמצאו הדגים. לדבריה, ילדיהם דגו דגים קטנים באמצעות חכות.

12. ביטון מסר בעדותו כי יש לו מזח בחוף אלמוג והוא עוסק בהפעלת אטרקציות במקום. העד מסר שהוא מכיר את הנאשם, כמי שנוהג להגיע מדי שנה עם משפחתו לנפוש בחוף ומקים אוהל בקרבת המזח. ביטון מסר כי בזמנו הוקמה בחוף סוכה קבועה, הונחו בה מזרונים והיא שימשה את מי שלא היה לו כסף וביקש "להיזרק" על החוף. כעבור כשנה, כך לדבריו, פינתה העירייה את הסוכה מהחוף. עוד ציין ביטון כי המזח המדובר אהוב על דייגים במקום. לדבריו, זכור לו אירוע שבו היה עד לכך שפקחים נגשו לנאשם והאשימו אותו בדיג אסור. העד מסר שהוא עצמו משתף פעולה עם הפקחים בשמורה, מזה שנים, מתוך מטרה להגן על האלמוגים והדגים. לדבריו, פנה בזמנו לפקחים ואמר להם שהנאשם הוא "בן אדם טוב" ולא מאלה שבאים וגונבים אלמוגים ומתעסקים עם דגי נוי, אך הפקחים הורו לו שלא להתערב.

דין ומסקנות

13. כידוע, במשפט הפלילי, מוטל נטל השכנוע על המאשימה והיא יוצאת ידי חובתה כאשר יש בחומר

הראיות כדי להוכיח את כל יסודות העבירה במידה שלמעלה מספק סביר. לאחר שהתרשמתי מטענות הצדדים, מראיותיהם, ממכלול נסיבות העניין ומאותות האמת שנתגלו במהלך הדיון, שוכנעתי שהמאשימה לא הניחה מסה ראייתית מספקת באופן שניתן לקבוע ממצאים לחובת הנאשם במידת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי.

פגיעה בערך טבע מוגן (דיג)

14. סעיף 33(ג) לחוק גנים לאומיים קובע:

" לא יפגע אדם בערך טבע מוגן, אלא בהיתר כללי או מיוחד מאת המנהל"

סעיף 33(ה) לחוק גנים לאומיים מגדיר "פגיעה" באופן רחב, כך:

"פגיעה" - לרבות השמדה, הריסה, שבירה, חבלה, קטיפה, עקירה, נטילה, שליה, הרעלה, שינויה של צורה או של תנוחה טבעית של ערך טבע או הפרעה למהלך התפתחותו הטבעית, לרבייתו או לשמירתו."

סעיף 1 בתקנות גנים לאומיים קובע את ההגדרה הבאה:

"ערך טבע מוגן" - ערך טבע מן המפורטים בתוספת לאכרזת גנים לאומיים ושמורות טבע (ערכי טבע מוגנים), התשל"ט-1979."

נפנה אם כן לערכי הטבע המפורטים בתוספת לאכרזת גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה (ערכי טבע מוגנים), התשס"ה-2005 (אשר החליפה את אכרזת גנים לאומיים ושמורות טבע מוגנים), התשל"ט-1979. התוספת לאכרזה מונה קטגורית "חוליתנים", הכוללת "משפחת שוניתיים" (Family Pomacentridae) ו"משפחת שפתניים" (Family Labridae), כערכי טבע מוגנים בכל הארץ.

15. מחוות דעתו של ד"ר זבולוני עולה כי דגים מסוג "דפדוף הפסים" שייכים ל"משפחת השוניתיים" ודג מסוג טווסון שייך ל"משפחת השפתניים", כך שכולם מוגדרים כערכי טבע מוגנים. למעשה, הצדדים לא חלקו כי הדגים שהונחו ע"ג קרטון בחוף וצולמו על ידי הפקח זליגמן - זו התמונה (ת/2), אשר לימים הוצגה בפני ד"ר זבולוני לשם עריכת חוות דעתו - הינם מסוג של דפדוף הפסים וטווסון (ר' עמ' 24 לפרוט').

כמו כן, דומני כי אין חולק ששליית דגים מוגנים מן המים, באמצעות חכה או רשת, נחשבת ל"פגיעה" בערך טבע מוגן לפי סעיף 33(ה) לחוק גנים לאומיים.

16. נותר אם כן לבחון האם הוכחה המאשימה, ברף הראיה הנדרש בפלילים כי הנאשם הוא זה שפגע בערך טבע מוגן, היינו האם הוא האדם שדג אותם דגים מוגנים בחוף "תור-ים" במועד האמור בכתב האישום.

כפי העולה מעדויות עדי המאשימה, איש מהם לא ראה את הנאשם דג דגים במועד ובמקום המפורטים בכתב האישום. המידע בעניין זה נמסר מגברת שאיש מעדי המאשימה לא פגש. אותה גברת שוחחה בטלפון עם גדליה, בזמן שהיה במקום אחר, במרחק של כ-800 מטר מחוף "תור-ים". גדליה מסר בעדותו כי קיבל שיחת טלפון מגברת שביקשה להישאר בעילום שם ואמרה לו שהיא יושבת בחוף תור-ים ולא רחוק ממנה נמצא אדם, שדג דגים מוגנים. הגברת אף מסרה לו את תיאורו של אותו אדם. לפיכך ביקש גדליה מהפקח זליגמן להגיע למקום ולטפל באירוע. זליגמן עצמו העיד כי בהגיעו למקום ראה אדם אחר, שאינו הנאשם, כשהוא דג דגים על המזח ואף ראה שהעלה בחכתו דג מסוג דפדוף הפסים ולאחר מכן שיחרר אותו לים. זליגמן מצא בקרבת מקום לאותו דייג, סל רשת קשור אל המזח, ובו דגים מסוג דפדוף הפסים. באותה עת הנאשם שחה בים והגיע אל המזח. זליגמן מסר בעדותו כי שוחח עם השניים על האיסור החל על דייג של דגים מוגנים, בעיקר צבעוניים ולקח עימו את הסל ובו הדגים המוגנים. באותה עת גדליה קיבל שיחת טלפון נוספת מאותה גברת, וזו מסרה לו כי האדם שעמו שוחח זליגמן הוא החשוד בדיג של דגים מוגנים. גם בדו"ח הפעולה של גדליה (ת/3) נרשם: "בשלב מסויים התקשרה אלי המתלוננת ודיווחה לי כי החשוד שנמצא ליד עמרי, הוא החשוד שדג את הדגים המוגנים ושם אותם ברשת. כמו כן, דיווחה כי באוהל של הדייג יש דגים נוספים".

17. ברם, לפי עדותו של זליגמן, גדליה אמר לו "**...שהאדם שיצא מהמים על פי הדיווח שקיבל הוא האדם שדג את הדגים המוגנים ולא האדם שפגשתי בקצה המזח**" (עמ' 5 לפרוט'). הנה כי כן, על אף שלדברי גדליה קיבל את תיאורו של אותו אדם שדג דגים מוגנים, מאותה גברת שהתקשרה אליו, לא נשמע תיאור זה בעדויות שהוצגו בבית המשפט ואף לא נטען כי תיאור זה הועבר מגדליה לזליגמן. יתר על כן, בעוד שגדליה מסר לזליגמן שהאדם שנמצא לידו ועמו שוחח הוא זה שדג את הדגים, הרי שזליגמן טען שנמסר לו שהאדם שיצא מהמים הוא זה שדג את הדגים. זאת ועוד, אף לא נטען כי נמצאה בקרבת מקום, במזח או בסמוך לסל עם הדגים, אותה חכה עימה לכאורה דג הנאשם דגים מוגנים.

18. מכאן עולה תמונה תמוהה, לפיה על המזח נצפה אדם דג דגים ואף מעלה בחכתו דג מוגן, ששחרר מיד למים, יתכן בשל נוכחות הפקח במקום, ובסמוך לו סל דגים הקשור למזח ובו דגים מוגנים, ואילו באותה עת הנאשם שחה לו בים אל המזח, כפי העולה מעדותו של זליגמן. בסמוך לכך, שוחח זליגמן עם השניים והדגיש בפניהם את האיסור של דייג דגים מוגנים. והנה, בסופו של דבר, לאחר שיחה עם גדליה, הגיע זליגמן למסקנה כי הנאשם, הוא ולא אחר, זה שדג דגים מוגנים, על אף שכלל לא נצפה על ידו דג דגים, על אף שלא נמצאה חכתו ועל אף שבאותה עת הוא בכלל שחה בים, בעוד אדם אחר נצפה דג דגים על המזח ובקרבתו סל ובו דגים מוגנים. יתר על כן, אותו דייג לא נחקר ולא זומן לעדות.

19. והנה, בניגוד לעדות שמסר זליגמן, הרי שגדליה ציין בעדותו כי לא היה מודע לכך שבמקום נכח אדם נוסף שדג דגים ושוחח עם זליגמן. הפליאה וההפתעה שהביע לשמע הדברים ניכרו היטב על פניו. וכך טען גדליה בעדותו:

"אני הייתי בשמורה 800 מטר משם ואיך אני יכול לדעת עם מי מדבר זליגמן בשיחות נוספות מעבר לשיחות שהוא מדבר איתי."

מר זליגמן לא סיפר לי שהוא דיבר עם דייג נוסף באותו מקום כי זה דבר שיש לו משמעות. הגברת שהתלוננה אמרה לי במילים אלה: 'האדם שעמרי זליגמן מדבר איתו הוא האדם שראיתי אותו עוסק בדיג בדגים לא מוגנים'. כשהגעתי לאירוע עמרי זליגמן דיבר עם הנאשם ולא סיפר לי שקיים דייג נוסף באזור" (עמ' 16 לפרוט').

20. יצוין כי הפקח נדר, שהגיע למקום כדי לסייע לזליגמן, קיבל כמובן מאליו את דבריו לפיהם, הנאשם הוא החשוד בדיג ובהחזקה של דגים מוגנים, היות ויש אדם שראה אותו עושה כן. נדר נשאל בחקירתו הנגדית האם זליגמן יידע אותו על דייג אחר שהיה על המזח ודג דגים, ועל כך השיב: **"לא, לא שאני זוכר"**. ובהמשך מסר בעדותו: **"עמרי אמר לי שיש חשוד ואני סומך על מילותיו של עמרי ועל העברת האינפורמציה מעמרי ועל כן חקרתי מלכתחילה את האדם שהוא חשוד ולא בן אדם שהוא לא חשוד" (עמ' 21-22 לפרוט').**

ואכן, הנאשם נדרש למסור הושעה בפני נדר ובמסגרתה הכחיש את המיוחס לו (ת/5).

21. מכל המקובץ, לא הוצגה בפני כל ראיה מבוססת, שיש בה כדי להוכיח באופן שאינו מתיר ספק כי הנאשם הוא זה שדג והחזיק בדגים המוגנים במועד ובמקום המצוינים בכתב האישום. עדת הראיה היחידה, כך לכאורה, נותרה לוטה בערפל - פרטיה לא ידועים ודבריה לא נשמעו. גדליה מסר לזליגמן, על סמך טלפון שקיבל מאותה אישה, כי האדם עמו שוחח הוא החשוד שנצפה דג דגים מוגנים, אך מעדותו עלה כי כלל לא ידע שזליגמן שוחח אותה עת עם שני אנשים: הנאשם ששחה בים ואדם אחר, שהוא זה שנצפה על ידי זליגמן עצמו כמי שדג דגים מוגנים. האדם האחר שדג דגים על המזח ולצדו נמצא סל דגים, לא התבקש למסור הודעה ועדותו לא נשמעה.

הנה כי כן, לא רק שלא הובאו לבית המשפט די ראיות כדי להוכיח ברף ההוכחה הנדרש בפלילים כי הנאשם הוא שביצע את העבירה שיוחסה לו בשל פגיעה בערך טבע מוגן, אלא שנשמעו ראיות הקושרות לכאורה אדם אחר לביצוע אותה עבירה, מבלי שהדבר נבדק ונשלל. לאור זאת, אני מוצא לזכות את הנאשם מביצוע עבירה של פגיעה בערך טבע מוגן, לפי סעיפים 33(ג) ו-57(א) לחוק גנים לאומיים ותקנה 3(א) לתקנות גנים לאומיים.

22. לנאשם יוחסה עבירה נוספת, היא עבירת החזקת ערך טבע מוגן.

סעיף 33(ד) לחוק גנים לאומיים קובע:

"לא יסחר אדם בערך מוגן, אלא על פי היתר כללי או מיוחד מאת המנהל, ולא יחזיק אדם בערך טבע מוגן, אלא על פי היתר כאמור או אם רכש את ערך הטבע מבעל היתר סחר באותו ערך טבע."

תקנה 2(א) לתקנות גנים לאומיים קובעת איסור גורף להחזיק בערך טבע מוגן כהאי לישנא:

"לא יחזיק אדם בערך טבע מוגן, למעט ערכי טבע המפורטים בתוספת."

23. עבירת החזקה היא עבירה בה מטיל החוק אחריות פלילית על מי שברשותו - בהחזקתו - נמצאים "דברים" שנקבע כי החזקתם אסורה (ר' י' רבין וי' ואקי, **דיני עונשין** (תשע"א-2010), כרך א', בעמ' 225 ואילך; י' לוי וא' לדרמן, **עיקרים באחריות פלילית** (תשמ"א-1981), בעמ' 186-190).

סעיף 34כד לחוק העונשין, תשל"ז-1977 מגדיר "החזקה" כ"**שליטתו של אדם בדבר המצוי בידו, בידו של אחר או בכל מקום שהוא, בין שהמקום שייך לו ובין אם לאו; ודבר המצוי בידם או בהחזקתם של אחד או כמה מבני חבורה בידיעתם ובהסכמתם של השאר יראו כמצוי בידם ובהחזקתם של כל אחד מהם ושל כולם כאחד."**

במוקד הגדרת ה"החזקה" עומד עקרון השליטה המורכב מיסוד פיסי ומיסוד נפשי. היסוד הנפשי עניינו מודעות ורצון לשלוט ולהחזיק בנכס, ואילו היסוד הפיסי עניינו במידת הזיקה הפיסית לנכס, וזה מתקיים כאשר לאדם נתונה היכולת על פי מהלך העניינים הטבעי והרגיל להגיע לעשייה פיסית בחפץ או שבידו לקבוע את גורלו הפיזי של החפץ. יש לשלב בין היסוד הפיסי ליסוד הנפשי של השליטה ואין לבודד אותם. כמו כן נדרש כי יכולת זו על כל היבטיה תהיה בלעדית לאותו אדם או לו ולאחרים הפועלים עימו בצוותא (ע"פ 4533/07 **אזרי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 31.10.07).

24. העבירה בשל החזקת ערכי טבע מוגנים שלא כדין, יוחסה לנאשם, בעקבות מציאת ציודנית ובה כ-25 דגים מוגנים מסוג דפדוף הפסים וטווסון, כשהיא מוסתרת בסוכה (או אוהל) בחוף, בה עשו הנאשם ובני משפחתו שימוש.

25. כפי שנזכר, הנאשם ובני משפחתו הגיעו לנפוש בחוף תור-ים והביאו עימם שני אוהלים, ששימשו עבורם לצרכי לינה ושהייה על החוף. הנאשם העיד כי מיקם את אוהליו בסמוך לסוכה פתוחה שהייתה קודם לכן על החוף ובה ציוד כגון: ספות, כסאות, שולחן ומנגל, קשורים עם שרשראות למקום ושימשו את כלל הציבור בשטח. הנאשם לא הכחיש שהוא ומשפחתו עשו שימוש באותה סוכה (או אוהל), אך לדבריו גם אחרים עשו שימוש במקום וציין כי בלילה ישבו שם מספר אנשים צעירים. לדבריו, נמסר לו שהסוכה הוקמה בחוף על ידי העירייה.
26. בעניין זה, זימן הנאשם לעדות את מר ביטון, העוסק בהפעלת אטרקציות ימיות על המזח בחוף, שמסר בעדותו, מבלי שנסתר, כי בזמנו הוקמה בחוף סוכה קבועה, הונחו בה מזרונים והיא שימשה את כלל הציבור. כעבור כשנה, כך לדבריו, פינתה העירייה את הסוכה מהחוף.
27. למעשה, הנאשם ואשתו לא הכחישו כי עשו שימוש בזמנו באותה סוכה, אך טענו כי זו שימשה גם אחרים. בעת החיפוש במקום אשת הנאשם, הגב' חאג', עסקה בבישול והכחישה קשר לצידנית בה נמצאו הדגים המוגנים. באוהליו של הנאשם לא נמצאו דגים מוגנים.
28. יש לציין כי המאשימה לא הציגה כל ראיה שסתרה את עמדת ההגנה, או כזו שיש בה כדי להביא למסקנה ברף הנדרש בפלילים, לפיה "צידנית הדגים", אשר נמצאה בסוכה, אכן הייתה שייכת לנאשם, כטענתה, או למצער קיומה של אותה זיקה פיסית באופן שהייתה נתונה לנאשם היכולת לקבוע את גורלם של הדגים המוגנים.
29. בעניין זה אטעים כי מעדותו של גדליה עלה כי המפקחים מסרו לו, טרם הגיעו מקום, "שהם מצאו סל רשת עם דגים מוגנים בפנים מול האוהל והסככה של החשוד שאליו הגיעו" (עמ' 13 לפרוט'), אך טענה זו לא קיבלה תימוכין בעדויות המפקחים עצמם ומכאן עולה ספק נוסף ביחס למקום הימצאות הדגים שיוחסו לנאשם כמי שהחזיק בהם.
30. ממכלול הראיות שהונחו בפני שוכנעתי כי דובר על סוכה ציבורית שעמדה לרשות הכלל ולאור הנטען, אף מעדויות התביעה, כי במקום נכחו אנשים נוספים, ואך טבעי הדבר שכך יהיה בחודשי הקיץ באילת, הרי שראיות התביעה הן נסיבתיות ואינן מביאות למסקנה הגיונית יחידה בדבר החזקת הדגים המוגנים על ידי הנאשם או בני משפחתו, אך משום נוכחותם במקום. יתר על כן, כפי קביעתי לעיל, כלל לא הוכח לפניי שהנאשם דג דגים שהם ערכי טבע מוגנים.

בעניין זה, ראו ע"פ 6096/94 **מנצור נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(3) 732, שם נקבע:

"ראיות נסיבתיות נבחנות על-פי עקרונות לוגיים המגלמים את ניסיון החיים והשכל הישר. ראו ע"פ 3974/92 אזולאי ואח' נ' מדינת ישראל [3], בעמ' 570.

בעניין זה הכלל הוא כי אם האפשרות להסיק ממכלול הראיות קיומן של עובדות שאין בהן אשמה של הנאשם היא אפשרות דמיונית, ואילו המסקנה ההגיונית היחידה המתבקשת ממכלול הראיות, בהתחשב במשקלן, היא קיומן של עובדות שיש בהן אשמת הנאשם, הרי שיש להרשיע את הנאשם. זאת משום שבמצב כזה לא נותר כל ספק סביר באשמתו. הראיות הנסיבתיות עשויות להביא למסקנה המרשיעה בדרך האלימינציה של פירושים המתיישבים עם חפות הנאשם. כנגד הראיות המצביעות על אשמת הנאשם, על בית המשפט לשקול - על-פי מבחני ההיגיון וניסיון החיים - היפותיזות סבירות המתיישבות עם חפותו של הנאשם. הנאשם יורשע רק אם המסקנה המרשיעה הינה המסקנה ההגיונית היחידה. ראו: ע"פ 543/79, 622, 641 נגר ואח' נ' מדינת ישראל [4], בעמ' 140; ע"פ 728/84 חרמון נ' מדינת ישראל [5], בעמ' 620; ע"פ 3974/92 [3], בעמ' 570."

31. מכל המקובץ, קם ספק שמא הנאשם לא היה מעורב בהחזקת הדגים שהונחו בצידנית שהוסתרה בסוכה במועד ובמקום המפורטים בכתב האישום. בנסיבות אלה הכף נוטה לעבר זיכוי של הנאשם, ולו מחמת הספק, מן העבירה של החזקת ערך טבע מוגן לפי סעיפים 33(ד) ו-57(א) לחוק גנים לאומיים ותקנה 2(א) לתקנות גנים לאומיים.

סוף דבר

32. לאור כל האמור, וכפי שציינתי בפתיח, מצאתי לזכות את הנאשם מהעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. דבר הזיכוי נמסר לנאשם בדיון שהתקיים במעמד הצדדים.

הכרעת הדין על כלל נימוקיה תשלח לצדדים באמצעות המזכירות.

ניתנה היום, ד' אב תשע"ד, 31 יולי 2014.